СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 19. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 25. січня, 1928. VOL. XXXVI. No. 19. Jersey City, N. J., Wednesday, January 25, 1928. THREE CENTS.

БОРА СТАВИТЬ ПРОГИБІЦІЮ ПЕРЕД КАНДИДАТАМИ

ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД ПРЕЗИДІЯЛЬНИХ КАНДИДАТІВ ВИЯСНЕННЯ ВІДНОШЕННЯ ДО ПИТАННЯ.

ВАШИНГТОН, 23. січня. — Сенатор Бора, голова сенатового комітету заграничних справ, вислав усім кандидатам на номінацію на уряд президента Злучених Держав квестіонар про те, яке становище вони займають до прогибіції.

Бора просить кождого кандидата відповісти на сі питання: Чи він стоїть за поміщенням у плятформі републиканської партії уступу про потребу строгого виконування прогибіційного закона? Яке становище займе він до виконування закона на случай вибору президентом? Чи стоїть він за тим, щоб дозволено виробляти й продавати легкі напитки? Чи стоїть він за повним знесенням прогибіційного закона?

Перший дістав сей квестіонар сенатор Кертис, провідник републиканців у сенаті. Він заявив, що він дасть відповідь на сей лист за кілька днів. Кертис уважається прихильником прогибіції.

ГЮЗ ПРОТИ ДОМАГАННЯ МЕКСИКА.

АРГЕНТИНА КРИТИКУЄ ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗА МИТО.

ГАВАНА, Куба, 23. січня. — Чарлз Гюз, голова американської делеґації, дав нині відповідь на мексиканське домагане, щоби президентом Пан-Американської Юнії був кождого року представник инчої американської держави. Гюз заявив, що Юнія має право зміняти свої статути, але се не булаби добра зміна, бо Юнія повинна держатися все тої самої політики, а се можливе тільки тоді, як президентура остається в тих самих руках.

На зборах Пан-Американського Конґресу виступив представник Арґентини з протестом проти митового закона Злучених Держав; бесідник жадав знесення митових рогачок між державами.

КУЛИДЖ ВИТАЄ АЙРИСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА.

ВРОЧИСТЕ ПРИНЯТТЯ МАЄ ТРЕВАТИ 4 ДНИ.

ВАШИНГТОН, 23. січня. — Сюди приїхав нині Вилієм Т. Косгрейв, президент Вільної Айриської Держави. Його витали представники американського уряду з президентом Кулиджом на чолі.

Косгрейв побуде у Вашингтоні 4 дні. Цілий сей час призначений на ріжні почесні функції для айриського президента.

СЕНАТОР ГЕФЛИН ЗНОВА АТАКУЄ КАТОЛИКІВ.

СЕНАТОРИ НЕ ХОЧУТЬ ЙОГО СЛУХАТИ.

ВАШИНГТОН, 23. січня. — Сенатор Гефлин з Алабами, що кілька днів тому виступив у сенаті з нефортунним нападом на губернатора Ал. Смита та римо-католиків, а відтак був за се осуджений зборами своїх партійних товаришів, нині знова говорив проти католиків через дві години.

Підчас промови Гефлин згадував, що він дістав від католиків погрози смерти. Як Гефлин говорив, сенатори виходили зі салі нарад, так, що при кінці нарад було всего не більше як 20 членів.

НЕВДАЧА КАМПАНІЇ ПРОТИ РАКА.

ЗВЕРТАЮТЬ ГРОШІ ЖЕРТВОДАВЦЯМ.

НЮ ЙОРК, 23. січня. — Кампанія для виставлення 27-поверхового центра для боротьби проти тяжкої недуги рака не повелася. Аранжери думали зібрати на сю ціль 5 міліонів долярів, а зібрали всего 116,705 долярів. З огляду на сю невдачу постановили звернути гроші жертводавцям.

МОЛОДЕЦЬ, ЩО ДІСТАВ ГАРБУЗА ВІД НАРЕЧЕНОЇ, УМИРАЄ НА ЕЛЕКТРИЧНІМ СТІЛЬЦИ.

УБИВ БРАТА СВОЄЇ БУВШОЇ НАРЕЧЕНОЇ.

БЕЛФОНТ, Па., 23. січня. — Згинув тут о 7-ій годині рано на електричнім стільци 20-літній Лев Сковерн, який убив брата своєї бувшої нареченої. Засуджений ішов цілком спокійно на смерть.

Сковерна засуджено на смерть за вбиття Йосифа Барановського, брата його нареченої. Батько Барановської заборонив Сковернови старатися о руку своєї дочки, а се так розлютило Сковерна, що рішив убити цілу родину. В неділю, 3. січня 1926 року, напав він на родину Барановських, коли вона вернула з церкви. Стрілами з револьвера пострілив він дівчину, свою наречену, її батька Івана Барановського й двох її братів. Один з пострілених братів умер, а решта подужала.

МОЛОДЕЦЬ З ТЕНЕСІ ХОТІВ НАСЛІДУВАТИ ГИКМЕНА.

ЙОГО НАМІР НЕ ПОВІВСЯ, А В ДОДАТКУ ДІСТАВСЯ ДО АРЕШТУ.

НЕШВИЛ, Тенесі, 23. січня. — Арештовано тут Кірбея Бинклі за спробу пірвати 12-літню дівчину. Хотів він се зробити в подібний спосіб, як свого довершив Вилієм Гикмен з Лос Енджелес.

Бинклі мав зголоситися до міської школи й просив учительку, щоби позволила поїхати з ним автом 12-літній дівчинці, бо її батько небезпечно хорий. Учителька казала арештувати згаданого молодця.

ПРИГОДА РИБАКІВ З БУРЕЮ Й ХОЛОДОМ.

БОЛДВИН, Л. Ай., 21 січня. — Цілонічна боротьба з холодом і страшною бурею в Мидел Бей, у малім моторовім човні, спричинили смерть рибака В. Шумахера, сейчас по виході на берег. Шумахер, що числив 50 літ і мешкав у Раквил Сентр, Н. Дж., вибрався з другим рибаком з тої самої місцевости, Ю. Ноелем, ловити рибу. Цілу ніч боролися вони з холодом, бурею й морськими филями. Вони впали були до води, коли їх човно перевернулось; опісля вдалося їм знова всісти до своєї лодки й добитись до берега. Шумахер, вступивши на берег, перейшов іще 50 кроків і впав з виснаження на землю. Його товариш дістався до поблизького дому фармера Бірса й тут оповів про долю свого товарища. Коли згаданий Бірс разом з доктором дістались до місця, де лежав Шумахер, переконалися, що він умер з виснаження. Ноеля відвезено до Сентр Санітарії в Раквил, де він лежить поважно хорий, маючи відморожені обі ноги.

ВЖЕ ПРИДУМАЛИ СПОСІБ ПРОМОВЛЯТИ ДО МІЛІОНА СЛУХАЧІВ.

НЮ ЙОРК, 22. січня. — Вчора вечером група інжинерів підприємства Бел Телефон Ко. робила проби з новим винаходом, який буде мати велике значіннє для кораблів підчас мраки.

Є се прилад, що потрафить скріпити кілька тисяч разів голос чоловіка. Сим приладом можна буде давати сиґнали й остороги кораблям, що находяться на воді в густій мраці.

Підчас проби інжинер др. Кінґ шепнув у телефон: „Гей там, капітане лодки". В пять секунд пізнійше прилад, поміщений на другім березі Гудсона, повторив сей самий приказ громовим голосом, що приказ чути було виразно нри висилаючім приладі.

Сього приладу буде можна уживати підчас промов до великих мас народа. Винаходчики кажуть, що при помочи сього приладу буде можна говорити шепотом до міліонової товпи й всі будуть чути його виразно.

НОВИЙ ТУНЕЛЬ.

НЮ ЙОРК, 22. січня. — На цілий рік перед означеним часом покінчено тунель під Іст Ривером на 53-ій вулиці, який лучить Мангетен з дільницею Квінс.

Кошти тунелю виносять коло 20 міліонів долярів. Тунелем буде переїзджати собвей.

ВІДНОВА ІТАЛІЙСЬКОЇ ДИПЛЬОМАТІЇ.

РИМ. — Італійським консулем в Одесі іменовано Францеска Маріяна, що є членом фашістської організації. Усі новоназначені італійські консулі є лише члени фашистської партії. Відповідно до заяв італійських ґазет, уся італійська дипльоматія буде „відсвіжена" в протягу біжучого року.

СПЕЦІЯЛЬНА КОМІСІЯ РАДИТЬ КАНАД. ПРАВИТЕЛЬСТВУ ПРИСТУПИТИ ДО БУДОВИ КАНАЛУ.

ОТАВА, Онт. — Недавно скінчила свою роботу й предложила свій звіт канадійському правительству спеціяльна комісія назначена для розглянення питання про будову каналу, через котрий могли-би плисти кораблі рікою св. Лаврентія від моря до озера Онтеріо. Комісія радить правительству приступати до роботи, а саме зачинати переговори з правительством Злучених Держав щодо збудовання міжнародньої секції каналу.

ФРАНЦУСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗАБОРОНИЛО ПРОДАЖУ И ЦИРКУЛЯЦІЮ „УКРАЇНСЬКОГО РЕВОЛЮЦІОНЕРА".

ПАРИЖ. — Французьке міністерство внутрішних справ заборонило циркуляцію й продажу в Франції часопису „Український Революціонер", що є органом Західно-Української Національно-Революційної Орґанізації. Згаданий часопис видається в Берліні кругами, що є зближені до президента Петрушевича й він веде революційно-протипольську аґітацію, вимірену до викликання революції на західно-українських землях, що находяться під польським ярмом.

ВАТИКАН ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПОПА СКАЛЬСЬКОГО.

РИМ. — Урядовий часопис Ватикану заявляє, що обвинувачення проти попа Скальського сфабрикували провокатори й урядовці Головної Політичної Управи. Увільнений недавно з тюрми „патер" Рутковскі оголосив у часописях письмо, в якім описує страшні тортури, яким його піддано в тюрмі тодішньої „чеки" в 1923 році. Його й 11 инших польських попів засуджено на розстріл за шпіонство. Він перебув в тюрмі два роки й його виміняно за польських комуністів.

СВЯТКУВАННЯ ЧОТИРОЛІТНОЇ РІЧНИЦІ СМЕРТИ ЛЕНІНА.

МОСКВА. — У т. зв. Бальшом театрі відбулося врочисте святкування чотиролітньої річниці смерти Леніна. Цілий театр прикрашено жалібним креном. Усюди повивіщувано портрети Леніна. На святкуванню ленінської річниці були присутні всі російські комуністичні проводирі з виключенням Сталіна. По промові Калініна, при звуках жалібного маршу почалося представлювання образів Леніна. В театрі погашено всі світла, а на сцені появилася статуя Леніна, освітлена так, що видавалося, що се дійсно постать живого Леніна. Між публикою розпочався боязливий шепіт. Опісля портрети й статуя Леніна показувалися в ріжних комбінаціях; у підніжжя статуї уставлено також варту з червоноармійців й комсомольців.

ДО ВИВЧЕННЯ КОЛИШНЬОГО ЗАПОРІЖЖЯ.

Історія заселення Буго-гордівської та Інгульської паланок коло Запоріжжя, не зважаючи на низку наукових робіт, лишається все-ж не цілком зясована. Разом з тим, у звязку з розселенням та доселенням порожніх земель Зіновіївщини, руйнуються сліди старих споруджень.

З огляду на це історик С. Шевченко, що нині працює з Зіновіївському Робітн. Університеті, вдався з проханням до етноґрафічної комісії УАН дати йому доручення на право обстеження памяток старовини, що збереглися в Компаніївському та Бобринецькому районах Зіновіївщини.

До свого прохання С. Шевченко додав детальний плян майбутніх дослідів.

НАСЕЛЕННЯ ЛЕНІНГРАДУ.

Ленінград або передвоєнний Петроград числить тепер 1,675.000 мешканців. Женщин живе тут під сю пору 6 відсотків більше як мущин. Населення Ленінграду збільшилося в 1927 році о 60,000 людей. Щодо числа свого населення занимає Ленінград шесте місце в Европі. Найстарший мешканець Ленінграду числить 118 літ.

НОВА „ЗОЛОТА ГОРЯЧКА" В СТЕЙТІ НЕВАДА.

ПАНОПА, Невада. — В окрузі Бельчер найдено недавно золото. „Золота горячка", яка проявилася в Неваді в минулім році, після відкриття золота в Випі, повторилась тут у ще більших розмірах. Зі всхі кінців стейту зізджаються до Бельчер аматори пригод. Декотрі з них брали участь в пошукуванню золота ще у 1848 році.

ЧОМУ КИТАЙЦІ ХОЧУТЬ МАТИ СИНА А НЕ ДОЧКУ?

В Китаю народини сина витають у родині з великою радостю, а народини дочки вважають жалобою, нещастем. Убивства дівчаток-немовляток ще й нині є в звичаю. Один подорожний оповідає, що бачив у Китаю на мості напись ось таку: „Тут не вільно топити малих дівчаток!" Жінка, яка не приведе на світ свому чоловікови сина, мусить терпіти се, що він приймає собі другу жінку. Тому у Китаю нема нежонатих, а зате є такі Китайці, що на 35-ому році життя є вже дідусями. Кождий Китаєць бажає мати наслідника, тому кождий жениться. Чомуж кождий Китаєць хоче сина? Чому не дочку? Китаєць боїться позагробової кари, яка жде його по смерти, а вірить, що лише тоді найде спокій на другому світі, коли йому щороку приноситимуть жертву. Але згідно з прастарим звичаєм не кождий може приносити таку жертву, бо до сього управнений лише син, або синові мужеські потомки. Тож не дивниця, що Китаєць хоче мати сина, а не дочку. Дивне лише, що у практичних і реально думаючих Китайців таке віруваннє запустило такі сильні коріння.

ПОЛЬСЬКІ ПОЛІТИКИ КРИТИКУЮТЬ ПОСТУПОВАННЯ ЛИТВИ

ВИСИЛКУ ПІВУРЯДОВОЇ НОТИ УВАЖАЮТЬ НЕДИПЛЬОМАТИЧНИМ КРОКОМ ЗІ СТОРОНИ ЛИТВИ.

ВАРШАВА, 24. січня. — Польські політики уважають відповідь премієра Вальдемараса на дипльоматичну ноту міністра загр. справ Залеського недипльоматичним кроком. Вальдемарас, замісць відповісти нотою на ноту міністра Залеського, відповів на неї півурядовим, приватним листом до Залеського.

Сей поступок Литви поставив Польщу в дуже невигідне положення, бо ноту Польщі вислано до Литви в такий спосіб, неначеби між обома краями існували нормальні дипльоматичні відносини. Спосіб поступовання Вальдемараса є вказівкою, що він не прихиляється до сього погляду. З тої саме причини не оголошено в Варшаві урядово литовської ноти.

Литовці в Виленщині дістали припоручення усунутися з виборчого бльоку, який створили разом з Білорусинами й Жидами. Також мають виленські Литовці здержатися від голосовання при всяких виборах. Колиби вони поступили інакше, далиби тим чином до пізнання, що признають приналежність Вильна й Виленщини до Польщі. Сі припоручення, як говорять, видано безпосередно з Ковна.

АНҐЛІЙСЬКІ ПАРОХІЯНИ ДЕМОНСТРУЮТЬ ПРОТИ СВОГО ВІКАРІЯ ЗА ЙОГО ПРОКАТОЛИЦИЗМ.

СПІВАННЯМ ГИМНІВ НЕ ДОПУСКАЮТЬ ДО ВІДБУТТЯ ЦЕРКОВНОЇ СЛУЖБИ.

ДАРВЕН, Ленкешир, Анґлія, 23. січня. — Проголошення змісту „малінських розмов", яких ціллю було довести до злуки анґлійської церкви з римо-католицькою, викликало масову демонстрацію проти звісного анґльо-католицизму тутешнього вікарія. Уміркованї демонстрації проти вікарія Ф. Б. Лорія відбулися в часі попередніх неділь.

Вчерашня демонстрація проти згаданого вікарія мала острійший характер, так, що він мусів опустити церкву під охороною поліції, підчас коли 1000 парохіян ішли за ним і кпили собі з нього. Співаючи безнастанно гимни, 400 парохіян пастора Лорія не допустили його до відправи церковної служби.

Користаючи з хвилевої мовчанки, один з парохіян перечитав 31 параграф з церковної книжки до моления, в якім називається переміну хліба й вина в тіло й кров Христа „богохульною байкою".

УГОРСЬКІ СВЯЩЕНИКИ НЕ МОЖУТЬ БУТИ ПУБЛИЧНИМИ УРЯДОВЦЯМИ.

БУДАПЕШТ, Угорщина, 21. січня. — Тутешні часописи подають, що угорським священикам у будуччині не вільно буде занимати ніяких урядових становищ. Станеться се на підставі папського розпорядження, яке одержав недавно іменований примас і кардинал Шереді.

Згадані часописи пишуть дальше, що сей розпорядок діткне многих священиків, які занимають урядові становища. Коли сей розпорядок розшириться також на Австрію, тоді многі католицькі священики будуть мусіли вицофатися з публичного життя. Діткне се передовсім канцлера д-ра Зайпеля й многих католицьких священиків, що є парляментарними послами.

НОВИЙ СПОСІБ ВІДМОЛОДЖУВАННЯ.

ВІДЕНЬ, 23. січня. — Др. Карло Доплер, асистент д-ра Ганса Лоренца, „безкровного" хірурга, заявив, що він винайшов новий спосіб відмолоджування людей. Сей спосіб буде він демонструвати на примірах перед Американським Медичним Товариством.

Др. Коплер говорить, що його спосіб відмолоджування є цілком відмінний від того, яким послугується др. Воронов. Його спосіб відмолоджування полягає на доставі більшої скількости крови до залезних комірок, через що вони набирають нового життя. Він сказав теж, що його методу можна пристосувати до обох полів та що у 200 случаях його спосіб відмолоджування тішився завше успіхом.

ПРОТЕСТАНТСЬКА ІРЛЯНДСЬКА ЦЕРКВА ВІДРІКАЄТЬСЯ ЗЛУКИ З РИМОМ.

БЕЛФЕСТ, Ірляндія, 23. січня. — Чарлз Ф. Д'Арсі, протестантський примас Північної Ірляндії, заявив публично у часописах, що ірляндська протестантська церква не мала нічого спільного з переговорами того рода, що велися в Маліне.

Він каже дальше в своїм листі, що анґлійський нарід мусить признати, що репрезентанти анґлійської церкви в Маліне хотіли позбутися тих свобід, які Британці висше цінять від свого життя.

У дальшій части свого листу заявляє ірляндський примас, що анґлійський нарід ніколи не зречеться своєї релігійної свободи й не піддасться під ярмо духовного деспотизму. „Нема сумніву, каже примас, що успішний вислід малінських переговорів знищивби протестантський характер анґлійської церкви"

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинока число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загряницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СМЕРТЬ ВЕЛИКОГО АМЕРИКАНЦЯ

В місті Ню Йорку помер в суботу в 70. році життя американський генерал Геталз. Є се великий Американець, хоча його імя широка публика мало знає. Відомий він мало тому, бо хоча військовий, він не відзначався в війні, але в мирному ділі. Се — будівничий Панамського Каналу.

Заслуга в сьому немала. Не тільки тому, що Панамський Канал має кольосальне значіння для перевозу товарів, для комунікації між краями світа та для воєнної оборони Злучених Держав, але ще й тому, що генерал Геталз узявся за діло будови сього каналу в хвилю, коли в усіх памяти стояла живо невдача французьких інженирів, що закопали в свою спробу міліони долярів і не зробили нічого кромі скандалу.

Взятися за діло будови каналу, в хвилю, коли само імя Панами стало вже рівнозначним з нездарністю, хабарництвом, скандальною господаркою, значило стільки, що плисти проти води. Прецінь рішаючим чинником у всякому ділі є віра у власні сили, а сеї віри не може бути там, де загал дивиться на діло як на один великий „фейк".

Та Геталз не побоявся всіх труднощів. Обдарований з природи організаторським талантом, він вірив у свою здібність перевести діло, що всім виглядало неможливим. Не привик він крепко критикувати других словами, але за те він знав відкривати причини чужих невдач. Він не вірив у свою непомильність, і завдяки сьому він ніколи не боявся добирати собі дорадників і помічників, які ріжні річи знали краще від нього. Він дібрав собі до помочи приміром такого знатока й адміністратора питання здоровля як генерал Горгас, який ділиться з Гетальзом славою довершення діла Панамського Каналу.

Завдяки сим прикметам ума Гетальзови діло повелося. Діло велике й трудне. Діло, яке ставить його побіч найбільших інженирів світа, побіч будівничих Бруклинського моста, лондонського собвею, моста на Місісипі, каналу Суеського та тами на Нілю коло Асвану.

У життю Гетальза звертає на себе увагу ще й те, що Гетальз вийшов з тяжкої нужди. Малим хлопцем уже він мусів працювати на свій прожиток. З нужди він вибився на одно з визначніших становищ у Злучених Державах. Сим він практично показав, що головна суть американської демократії лежить у тих нагодах вибиватися наперед, які дає американське життя.

ДОНЕЦЬКИЙ БАСЕЙН

Користає з нього Україна, але більше Росія. — Без нових майн — прийде до крізи у вуглевім постачанню і промислі.

Найбільшим богацтвом України є два райони: Донецький вугільний та Криворіжський залізнорудний. Користи з тих богацтв тягне ще й тепер за большевиків не тільки Україна але й Московщина. Українським вуглем та залізом обслуговуються не лише українська, але й московська промисловість, а Україна від того не має рівноцінних користей.

До того Донецький басейн відтято від України та приділено до Московщини, як окремий промисловий район. А знова в Криворіжському рудному районі, та навколо його, творяться жидівські кольонії, з яких намічається утворити там окремий жидівський район в найбогатшій частині України з чорноморським берегом включно, організувати там же жидівську республіку. Звичайно це лише міри, які може ще й не діждуться зреалізування.

Ми певні того, що історія боротьби українського народу перекреслить і цей намір большевицьких владик, як вона вже перекреслила не один з иншої галузі національного розвитку. Тому саме цікаво нам знати, в якому стані знаходяться ці промислові райони, а зокрема Донецький басейн, про який тут будемо говорити.

Після захоплення влади на Україні большевиками передвоєнна річна продукція Донецького басейну, котра виносила 25.3 міліонів тон вугля, впала була майже до зера. З великими напруженнями удалося большевикам піднести добування вугля до 12.4 міліонів тон в 1925 році. В 1926 році продукція збільшилась майже вдвоє, а в минулому році большевики проектували добути 28.4 міліонів тон. Скільки вони в дійсности добули, того ми на разі не знаємо, бо рік щойно скінчився.

Большевицька московська газета „Економическая Жізнь" говорить, що в слідуючих роках добування вугля буде рости, але потім почнеться скоре зменьшення, якщо не будуть побудовані нові майни. Плян відкриття нових майн вже розроблений і до підготовчих робіт приступлено з таким розрахунком, щоби в 1931 році нові майни могли дати 8.7 міл. тон вугля, себто 25% всього добуття. Разом з уряджениям нових майн з модерними приладами мається на увазі також побільшити денну продукцію одного робочого з теперішньої 0.75 тони до 1.5 тони.

Це знижить кошти продукції, а через те й вуголь повинен подешевіти. Та це наступить, коли большевикам пощаститься побудувати нові майни.

А виконання та улаштовання нових майн вимагає багато часу та звязане з великими витратами коштів. Найменша затримка в переведенню пляну будови майн звичайно відсуває на довше й початок добуття вугля. Це може привести до того, що при спаді продукції старих майн прийде час, що вугілля не вистарчить на задоволення потреб палива та промислу. Недостача вугля з Донецького басейну мусить тяжко відбитися на промисловости всієї Росії, бо вже тепер Донецький басейн задовольняє потреби вугля Росії більше ніж на 50%.

Підкреслюючи таке грізне положення, „Економическая Жізнь" звертає увагу, що вже тепер помічається затримка в будуванню нових майн і що з намічених 24 майн, що мали бути розбудовані в 1927 році, розбудовано лише 11 майн. До того ще і в тих майнах виконано роботу лише на 80%. Причини повільности в роботах лежать в недостачі електричної енергії, оборудування, матеріялів та т. п.

В біжучому році справа оборудування нових майн буде стояти гірше, бо для закінчення робіт в 24-ох намічених по пляну майнах треба витратити 178 міліонів рублів, а на 1928 рік асигновано на ці роботи всього 23 міліонів рублів. Така недостача в асигнованню грошей примушує зовсім припинити роботу в 7-ми майнах, на які вже витрачені значні кошти. Отже це не лише зменшує кількість нових розборок, але також приводить до того, що значні кошти, які вже витрачені на роботи, будуть марнуватися. Таке припинення роботи в 7-ми майнах приведе до зменшення продукції донецького басейну приблизно на 25%, коли брати під увагу пляни добуття вугля, а це потягне за собою дальші консеквенції.

Пляни всієї російської промисловости будувалися на підставі наміченої кількости палива, яке буде стояти в певні терміни до розпорядимости промислу. В тих постановках перше місце займав Донецький басейн. Тепер же, коли він не може виконати свого завдання на 25% треба шукати іншого виходу. Саме на те „Економическая Жізнь" вже тепер звертає увагу, коли підносить, що треба як найпильнійше застановитися над тим: чим засипати цей пролом в паливному постачанню.

З українського життя в Америці.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Величаве свято української державности і соборности.

Заходом Січи ім. Б. Хмельницького відсвяткувало українське громадянство Ню Йорку дня 22. січня Свято Злуки всіх українських земель в **одну, соборну, українську державу.** Простора й величава галя Стайвезант Гайскул при ч. 345 Іст 15 ул. заповнилася великим числом місцевих що найвидніших громадян. Прибули і гості з околиць. Коли зважити, що в той сам день і в тій самі годині відбувалися два другі концерти, то 700 людей з горою, що прибули на се свято, можна вважати успіхом та виразом симпатії для Січи, яка влаштовувала отсе свято.

Свято розпочато відспіванням американського гимну. Відспівав його новозорганізований Український Хор в Ню Йорку, „Бандурист", під проводом гром. Ю. Кириченка. Після гимну відспівав хор дві українські народні пісні.

Щодо співу то треба замітити слідуюче: Хор це молодий, істнує всего около двох місяців. А, коли він виявзався з місця так гарно і вхопив відразу всю публику за серце — то це заслуга старих і відомих наших хористів, між якими є і відомі добре нашому громадянству солісти. Співають вони в тоні, між голосами цілковита рівновага, а інтерпретація пісень як найкраща. Не диво, бо се самі добрі хористи, а й дириґент високої вартости.

Після хорової продукції слідувала святочна промова, яку виголосив др. Л. Мишуга. В своїй промові представив бесідник історичний розвій української державницької і соборницької ідеї від часів найдавніших аж до пропамятного 22 січня 1919 року.

Смичковий квартет Музичної Студії ім. Леонтовича в Ню Йорку, яка, як відомо, остає під проводом проф. М. Гайворонського, відограв Ґріга „Сільську Мельодію" і Леонтовича „Щедрик". Отсе ми мали нагоду почути перший раз того рода український смичковий квартет. Хоч і молоді учні, але дуже солідно підготовані. Інтонація у них чиста, тон повний і гарний.

Соліст-баритон п. Ординський відспівав дві історичні українські народні пісні. Його на причуд гарний і милий голос та прекрасні мельодії захопили всіх слухачів. От таких нам співаків і таких пісень, а тоді доперва булоб у нас властиве розуміння наших народніх, духових скарбів.

Молодий скрипак гром. Гула зарепрезентувався і тим разом дуже гарно. Видно, що до свого діла ставиться п. Гула дуже серіозно. Кождий його виступ свідчить про новий поступ, який ворожить йому гарну будучність.

Хор Української Діточої Школи на Іст 14 ул. прямо очарував слухачів своїми милими голосочками. Вишколив цей хор знаменито і підготовив цей чудовий виступ п. Осип Стеткевич, учитель цеї школи. Хай же той виступ буде заохотою не тільки для дітей, але і для цілої громади, яка повинна зацікавитися цею школою ще більше. Хай цей виступ вкаже нашим батькам, що це значить своя рідна, народна школа.

Другу частину концерту розпочав скрипковий ансамбль Музичної Студії ім. Леонтовича. Відограно Гайдна Баркаролю, аранжовану М. Гайворонським на скрипки, пяно і сопранове сольо, і український танок укладу М. Гайворонського. Уклад і виведення обох точок мусіли задоволити навіть дуже вибагливу під артистичним оглядом людину. Можна було переконатись наочно, що Музична Студія ім. Леонтовича в Ню Йорку, яка стоїть під проводом нашого музика і композитора М. Гайворонського, дає своїм учням основи правдивого музичного знання.

Ми мали нагоду почути ще й тим разом на концерті ветеранів українського музичного світа в Ню Йорку. П-ні Корнатова як солістка усім нам добре відома і її гарний і щирий спів. У дуеті з п-нею Ольшевською мали ми перед собою ідеально дібрані голоси. Жаль тільки, що наш концертовий репертуар в Америці, спеціяльно щодо дуетів, не поступає і мається враження, що ми ще не вийшли з 90-их років. Треба доконче свіжого репертуару. Це буде краще для публики і для самих співаків.

В дальшій части відограно картину із драми „Дорошенко". Ролю гетьмана Дорошенка відограв гром. В. Кедровський, а московського посла віддав гром. Г. Прохорович.

Картина та зробила як найкраще враження. Бо слова гетьмана, якими він протестує проти поділу українським земель, саме підходили до Свята Української Соборности.

Чоловічий квартет бувшої Української Національної Капелі, котрий складався з п-нів: Павловського, Ординського Щита і Давиденка, відспівав декілька творів з питомою їм вервою, життям та зрозумінням. Про артистичну вартість цего квартету писати не будемо, бо сі співаки аж надто відомі нашому громадянству. А піднесемо тільки їх громадянську свідомість і їх патріотичні почування, які кажуть їм за кождим разом безінтересовно віддати свій талан на службу українській справі.

Свято закінчив Український Хор „Бандурист" під проводом п. Кириченка. Хоч була спізнена пора, та публика таки змусила хор до наддатків.

Фортепяновий супровід спочивав в руках п-ни Іванни Скубівної. За її безінтересовні труди на пробах і на концерті і за її артистичний супровід належиться їй дійсне признання.

Саме свято вимагало багато труду. Це зрозуміле для кождого. Тому годиться піднести, що весь труд був зі всіх сторін вповні безінтересовний.

На свято загостила світової слави українська артистка Сальомея Крушельницька, що саме перед кількома днями приїхала до Америки, щоби тут відбути концертове турне. Нашу славну артистку привитала вся публика горячими оплесками.

Підчас свята переведено рівною збірку на інвалідів. За збіркою промовляв о. А. Иваншин.

Соборник.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Бенкет Українського Демократичного Клюбу.

Дня 15. с. м. У. Д. Клюб улаштував бенкет для відсвяткування пятьлітної річниці свого істнування.

За недовгий час свого істнування У. Д. Клюб приєднав собі прихильників серед нашого громадянства в Ню Йорку і околиці та дався пізнати в американських урядових кругах.

На бенкет прибуло пятьсот гостей місцевих і з околиці та двох високих урядників, а се місцевий судця Ренавд та конгресмен др. В. І. Сірович, з 14 дистрикту в Ню Йорку.

Поза товариською забавою з танцями відбулася спільна вечера, підчас котрої концертову програму виконав хор У. Д. Клюбу під управою п. Кириченка та зі скрипковими солями Луцака та Кузіва.

Важна хвиля була підчас промов згаданих урядників. Суддя Ренавд висказав слова признання У. Д. Клюбови за енерґічну працю на полі політичнім. Конгресмен др. В. І. Сірович згадав коротко сучасне положення нашого народа на Україні та заявив, що коли прийде слушний час, то він стане в обороні нашого народа перед Конгресом у Вашингтоні. Присутні гучними оплесками та повстанням з місць привитали заяву бесідника.

І. М.

Як ми помагаєм.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(17)

На трибуну, імпровізовану зі старого воза, вибрався член нашої делеґації, адвокат (присяжний, повірений) п. Лиханський. У довгій і змістовій промові він переказав мітінгови коротенько ґеографію, а головно історію України. Особливу звернув увагу на економічне виснажування України Московщиною та на нищення нашої культури. Закінчив свою промову він тим, що дійсно зараз ми мусимо йти на фронт і спільно з Москалями боротися проти загального нашого ворога, але „вже тепер годі нам бути „русскім воїном"; ми воліємо бути українськими козаками й свідомо боротися за свою батьківщину зі всіма ворогами, звідкіля вониб не йшли. Тому ви, Українці, мусите йти на фронт як українські маршові роти й там у своїй дивізії біля себе згуртувати, коли він ще не згуртований, той український елемент, що там є, та разом з ним утворити цілий український полк, або й два. Слава Україні!" — закінчив свою промову Лиханський.

Це „слава Україні" гучно підхопили тисячі грудей і довго, могутньо лунало воно в повітрі. Це, разом з тою увагою, яку виявили всі салдати, слухаючи довгої промови Лиханського, свідчило про те, що моральна перевага на нашому боці.

По нім коротеньку промову сказав капітан Осмоловський, згодом один з найкращих командірів дивізії (7 запоріжської) в українській армії в 1918—1919 роках. Промова його була меньше для нас несподівана ніж для полковника Константинова. Очевидно, полк. Константинів розраховував на повну піддержку своєї поведінки, що стреміла до того, щоби не допустити до українізації навіть одної маршової роти. Аж тут сталося щось трохи инше.

Капітан Осмоловський, що мав бути козирем полк. Константинова, попав у козирі, що побили його остаточно. Сказав він приблизно таку промову.

— Товариші! Дуже прошу вибачити, що я не можу говорити з вами на прекрасній вашій а разом і моїй мові, бо загально відомі й вам ненормальні умови нашого виховання змусили багатьох з нас забути її. Тому й користуватися буду чужою нам, російською мовою. Я дуже був радий почути з уст представника вашої національної ради, що вона вважає безперечно необхідним та вашим обовязком прийти нам в окопах на допомогу. То, що ви прийдете до нас, як національні українські роти, абсолютно не може внести непорозумінь у дивізію. Там в кожному полку є національні українські ради, засновані українські клюби, культурно просвітні гуртки та українські бібліотеки. Правда, тепер дивізія в окопах і національно культурне життя йде в ній мляво, але з переходом її у резерву безперечно воно набере більш широких форм. Особливо, коли ще прийдете туди ви і скріпите той український елемент, що уже розпочав там своє національне життя. Я щасливий вам заявити, що вас, як українські маршові роти, ми стрінемо з великою радістю й охоче зробимо декілька полків, а то й всю дивізію українською.

Коротенька ця щира й тепла промова зробила велике, приємне враження на мітінг і остаточно збила з пантелику пол. Константинова. Він вискочив на воза й щось серед загального галасу викрикував, пригадуючи свої бої в Августовських лісах, то що.

Врешті скінчив заявою, що він теж Українець і навіть приймав участь в національній маніфестації. Але все таки для нього незрозуміло, чому треба називатися ротам українськими? Мовляв, хиба не все одно, чи просто маршові, чи українські-маршові?

Але тепер його ніхто не слухав.

Ми рішили, що вже настав час конкретно вирішити, скільки піде українських маршових рот і як їх зформувати. Крім того хотілося не дати говорити матросови, бо невідомо, куди він буде хилити, а також комунебудь инчому з полку, щоби довше не затягувати зборів, бо й так уже всі перемокли до ниточки.

Останній акорд доручено було виконати мені.

— Товариші Українці! — говорив я. — Ви чули, що тільки що говорив представник дивізії, пан капітан. Ви чули, що у дивізії вже почалося відокремлення та гуртування наших товариств в окремі частини. Отже ви мусите перевести тут, у Херсоні, це відокремлення й прийти в дивізію міцно споєними в національні роти. Працю по відокремленню треба зробити тут сьогодня-же, аби бути готовими кожного менту виступити в похід. Прибувши до дивізії, не утворите там затруднень з переформуванням, бо коли таке вже там іде, то неминуче воно торкнеться й вас.

— Нам кажуть, а з окрема ваш полковник, що націоналізація приведе до розвалу армії. Ми стверджуємо, що навпаки: вона скріпить армію. Кожен салдат далеко більше боездатний, коли він завжди знаходиться в оточенню його близьких односельчан, або своєї рідні. Адже мудра народня, хоч і московська, поговірка каже: „На чужой сторонушкѣ рад своей воронушкѣ". Це значить, що навіть своя ворона надає бадьорости тому, хто попав у чужий край, між чужі люде. Тим більше бадьоро себе почуває кожен з нас, коли біля нього є свої люде. А бадьорість в армії є першою запорукою успіх й вона є найлпіший фактор піднесення боездатности й навпаки, пригніченність духа породжує млявість, яка спричиняється до пониження боездатности, або навіть доводить до повної непридатности армії в активних операціях.

— Ви знаєте, як прекрас тримає себе Чорноморська фльота. У ній повний лад. Високо стоїть дисципліна й боєздатність. В той самий час Балтійська фльота мітінгує і в значній мірі стратила свою боєздатність. Явище це пояснюється тим, що у першій фльоті одноманітний український склад. В ньому лунає виключно наша рідна, українська мова. Чи не правду кажу я, товаришу моряк?

Звертаюся до чорноморця, щоби добитися хоч пасивної підтримки від нього й тим позбавити виступати його проти наших намірів.

— Так, правильно! Все так! Я цілком приєднуюсь до вас. Все вірно, ми чорноморці всі Українці! — сказав більше ніж я того ожидав.

(Дальше буде).

ПРИ ВСЯКІЙ НАГОДІ СКЛАДАЙМО ЖЕРТВИ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

КОРТИС БЕЙ, МД.

З балю на потерпівших від повени.

Злучені товариства У. Н. Союза у Кортис Бей, Мд., устроїли спільний баль на дохід Сиротинця У. Н. Союза й частину доходу призначили на потерпівших від повени. І так на Сиротинець Укр. Н. Союза післано $100 а на потерпівших від повени $38.

Злучені товариства складають отсим сердечну подяку усім гостям з Балтимор і Лукис Пойнт, що взяли участь у тім балю. Рівнож дякують гр. Т. Чорнієви за се, що продав велике число тикетів.

Комітет балю: **Текля Бартох,** від. 290; **Мих. Крисоватий,** від. 81; **Петро Чайковський,** від. 55; **Анна Хиляк,** секр. відділу 290.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

На допомогу старому краєви.

Мирон Данько зібрав і переслав $100. Сі гроші розділено в слідуючий спосіб: 25 долярів на потерпівших від повени; 25 долярів на політичних вязнів; 25 долярів на революційний фонд; 25 долярів на інвалідів. Гроші переслано до Обєднання.

СІМОР, КОНН.

З забави на Рідну Школу й інвалідів.

В неділю, 8 січня, після Служби Божої в укр. прав. церкві в Сімор, Конн., зібралися гості в гром. М. Павлишина, де підчас забави, на заклик гр. Йосифа Вітяка, щоби помогти Рідній Школі й інвалідам в старім краю, зложили свої жертви всі присутні на забаві.

Жертвували слідуючі особи: А. Предімірський $1.40, И. Вітяк $1.00, С. Вітяк 1.00, П. Чегін 1.00, М. Павлишин 1.00, о. А. Ревера 1.00, П. Фатула 1.00, Анастазія Вітяк 1.00, І. Лабовський 60 цнт., І. Стельмах 50 цнт., Селефта Фатула 25 цнт., Антонія Вітяк 25 цнт.

Разом $10.00.

Зібрані гроші рішено розділити на дві половині й пять долярів післати для Рідної Школи а пять долярів інвалідам, що віддавали своє життя за долю й волю України і тим, що ще готовляться віддавати.

Збірку вислано до Обєднання через секретаря укр. прав. церкви, о. прот. Вол. Каськова.

Також небаром вишлеться до Обєднання коляду Українських Козаків з Сімор, Конн. на Рідну Школу.

Гість.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73 Провидіння, переслало $25.00 на потерпівших від повени в Галичині через Обєднання.

Іван Муха.

СПРІНГ ВАЛЛІ, Н. Й.

Для потерпівших від повени в Галичині.

Хотяй се є дуже гуманна ціль однак не всі зрозуміли її як слід. Є ще такі люде, що тільки в кулаки сміяться, як дехто попросить о жертви на потерпівших від повени. Оден каже: я вже сам вислав, другий каже: або ті, що потребують помочі, дістануть її? Мовляв ті, що там по офісах сидять заберуть. О-по офісах сидять, заберуть: о-Дехто каже: я давав на український день, а за ті гроші вони заложили банк а бідні нічого не дістали. Инший каже: я купив шери Земельного Банку Гіпотечного у Львові й про се згадки нема. І тому подібне почується, так що навіть не мається смілости піти за жертвами.

Тепер дякую українському сестрицтву Просвіти, що жертвувало $10.00 зі своєї каси. Згадане сестрицтво нікоти не відмовиться від жадної жертвенности. Желаю тому, щоби се сестрицтво зросло в як найбільше число членів і стало на твердім ґрунті.

Жертви зложили: Укр. Тов. Просвіта 10 дол.; Сестрицтво Просвіта 10 дол.; І. Брега, К. Ільків, І. Кріль, М. Смолій, С. Москаль, К. Роговський, І. Сивенький, И. Роговський, М. Романський по 1 дол.; Л. Кріль 50 ц. — Разом $29.50.

Гроші вислано чеком до Обєднання.

Хто би ще хотів зложити десь на згадану ціль, або на яку иншу, прошу зголоситись на адресу:

К. Ільків.
Twin Ave.,
Spring Vally, N. Y.

МОНЕСЕН, ПА.

На потерпівших від повени.

На забаві у гром. Дмитра Бойки, з нагоди іменин, зложили чесні гості для братів, потерпівших від повени в Галичині, 10 долярів. Спису жертводавців не надіслали. Ці гроші вислано до Обєднання.

На громадськім святі, котре обходила українська православна громада дня 27 листопада 1927, зложили чесні громадяни й гості для потерпівших від повени братів в старім краю 30.08 ц. Збіркою занимались молоденькі співачки: Анна Солян і Стефанія Фаліота. Спису жертводавців не подали. Гроші заслано до Обєднання.

За Українську Православну Громаду:
О. Паращак, предс.;
П. Пухнатий, секретар;
М. Хомка, касієр.

ШИКАГО, ІЛЛ.

На інвалідів.

Посилаю чек на $15.25. Є се жертва призначена на наших борців за волю України, інвалідів. Гроші зібрано в Жіночій Громаді в Вест Пулман на забаві у Василя і Ксені Тупиці.

Катерина Шемердяк.

МАЙНЕРСВИЛ, ПА.

Замісць святочних желань прошу приняти чек на $5.00. З того на Рідну Школу 3 дол., а для Тов. Просвіта за 28-ий рік 2 дол.

о. Д. Добротвір.

ТОЛІДО, О.

З хрестин на поводян.

У громадянина Михайла Корнови в часі забави згадано й про Рідний Край і заряджено збірку. Збіркою занявся гр. Дмитро Бобак. Зложили жертви: Д. Бобак $1.25, П. Зункевич $1.25; по $1: М. Корнова, В. Козуб, М. Паленичка; по 50 центів: П. Бобак, Ю. Андрец. Разом $6.50.

ПИТСБУРГ, ПА.

Залучаю два чеки, котрі я зібрала на потерпівших від повени в Галичині й Буковині. Чек в сумі 25 дол. жертвувало тов. ім. Івана Франка від. 53. У. Н. Союза у Питсбургу, Па.

Другий чек на 5 дол. дав гр. Володимир Малевич також з Питсбурга, Па.

Разом 30 долярів.

Марія Малевичева.

КОГУС, Н. Й.

Жертва на інвалідів.

В залученню посилаю чек на $17.50, як збірку на інвалідів, зібрану в укр. гр. кат. церкви св. А.А. Петра і Павла в Когус, Н. Й., підчас панахиди за Українців, поляглих в бою борців.

о. І. Шуховський, парох.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ.

З забави на інвалідів.

У нас у Вест Пулман українська громада невеличка, а до того розбита ще на малі ворожі собі партійки, так що як приходить почати яке діло, то нема кому до того взятися. Від часу до часу рухається наша Жіноча Громада, до якої входить кілька Українок, котрі відчувають, що спільна праця принесе користь не лише для рідного краю, але й для місцевої організації.

Дня 20. листопада 1927 зійшлися наші жінки до дому Василя і Ксені Тупиця на так зване 12-літне весілля. На тій забаві не забуто про рідний край, а головно про українських інвалідів, котрі віддали все те, що у них було найдорожше, за волю свого народа. На поклик гр. К. Шемердяка зібрано $15.25. Жертвували по 1 дол.: Ксеня Тупиця, Т. Янсевич, А. Синицька, Бутовський, Е. Грабінська, П. Романюк, Заокопна, О. Сосновський, К. Шемердяк; М. Карпюк 75 ц.; А. Грабінська 50 ц., А. Козак 50 ц., Р. Білик 50 ц., А. Сосновська 50 ц., М. Смага 50 ц.; Т. Лагола 25 ц., Н. Бутовський 25 ц.

Решту зложено дрібними датками, що разом творить $15.25. Гроші переслано через Обєднанне для інвалідів до Львова.

Тут кличемо до решти Українок у Вест Пулман: Чи Ви не маєте нікого до поратовання в рідні краю? І чи Ви не відчуваєте недолі рідних братів? На будуче кличемо Вас до спільної праці для рідного краю.

За Українську Жіночу Громаду:

Катерина Шемердяк.

ДІТРОЙТ, МИЦ.

На революційний фонд.

Засилаю тринадцять долярів. Сі гроші зібрано в гр. Михайла Коваля на його іменинах. Подаю імена тих гостей, котрі були так добрі й зложили маленьку жертву. Сі гроші призначено на революційний фонд. Зложили датки: Др. В. Клодницький 2 дол.; по 1 дол.: М. Коваль, П. Натинка, І. Андрусевич, Т. Медвідь, М. Маслюк, І. Іхарівський, Т. Пшеничний, Н. Білецький, І. Стефаник, В. Дідик, Н. М. — Разом $13.00.

Петро Натинка.

КОГУС, Н. Й.

Датки на Товариство Просвіту.

На річних зборах Тов. Українсько - Американських Горожан піднесено справу Товариства „Просвіта" у Львові й заразом зібрано відповідну жертву та вислано до „Обєднання" у Филадельфії з призначенням вислати ті гроші до Тов. „Просвіта" у Львові.

Зложили датки: Тов. Українсько-Американських горожан $5.00, Петро Гуриш $5.00; по 2 долярі: А. Афінович, Д. Зальопаний, о. І. Шуховський, Н. Заблоцький, М. Галашин, П. Ракочий, І. Коба, І. Столяр, М. Говікович, І. Зазуляк. — Разом $30.00.

Данило Зальопаний.

МИЛВОКІ, ВИС.

Для потерпівших від повени.

Для потерпівших від повени зложили слідуючі члени тов. Вільна Україна, від. 118, У. Н. Помочі: С. Ковтун 1 дол., Марина Ковтун 1 дол., о. І. Сенчук 1 дол., В. Росс 1 дол., П. Стецик 1 дол., С. Гирчак 1 дол., Танька Яремчук 1 дол.; по 50 центів: М. Стадник, Д. Боріс, І. Зубрицький, І. Пунько, П. Фута, Катерина Фута, В. Фута, Т. Барсук, Настя Бурсук. — Разом $11.50.

ЛЕЙСЕРИНГ, ПА.

Для потерпівших від повени.

Члени відділу 39 У. Н. Помочі жертвували на поводян: З братської каси 5 долярів; А. Яницький і П. Коцан по 2 долярі; по 1 дол.: С. Пелехач, І. Важенський, М. Шатковський П. Лючка, Т. Мінборі.— Разом $14.00.

МЕКІС РАКС, ПА.

Тов. ім. Т. Шевченка, від. У. Н. П., для потерпівших від повени.

Тов. ім. Т. Шевченка, від. 4. У. Н. Помочі, жертвувало зі своєї каси на потерпівших від повени $10.00.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На потерпівших від повени.

Товариство „Соборна Україна", від. 124 УНПомочі у Филадельфії, Па., жертвувало зі своєї каси $20.00 на потерпівших від повени Українцям, на Україні під Польщею.

Гроші згадане Товариство прислало до офісу УНПомочі, а звідси вислано до Обєднання.

Честь і слава урядови цего Товариства і всім членам!

ЦЕ ЧОЛОВІК!

Йому померла жінка, по ній Він взяв посмертне з Народної Помочі, а з цего посмертного дав $10.00 на потерпівших від повени Українців під Польщею. Гроші відіслано до Обєднання.

Цей чоловік живе в Пітсбургу, Па. Це Петро Лепак! Многая йому літа!

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКІ ПРИПОВІДКИ.

Добре господині, коли повно в судині.

Добре довго памятається, а зле ще довше.

Довжник весело бере, а сумно віддає.

Добре ковало не боїться мороза.

Дурня на ноги клади, а він на голову паде.

Один цвіт не робить вінка.

Вода все сполоще, але злого слова ніколи.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 13 грудня м. р. упокоїлася в однім зі шпиталів у Ст. Луіс гр. Анна Картичак. Покійна була членицею братства св. Михаїла, від. 308 УНС., до якого вступила 1919 р. Була вона родом зі Скородна, ліського повіту і числила 39 літ. Хорувала вже від пятьох місяців і перебувала по ріжних шпиталях, де лічилася однак без ніяких добрих вислідів і без надії на одужання. Полишила сиротами шестеро дітей.

В. Й. П.

Федір Данько, секретар.

ПОДЯКИ

Я низше підписана складаю отсею дорогого сердечну подяку У. Н. Союзови і Головному Урядови У. Н. С. за скоре виплачення посмертного по моїм мужеви. Для вдови з чотирма дітьми посмертне се не абияка поміч. І в такій критичній хвилі У. Н. Союз поспішився з виплаченням мені посмертного і тим утер сльзи і мені сльози мов рідний батько. Сього не зробилаби мабуть жадна чужинецька організація, до оплати за асекурацію виносять два рази або й більше, ніж в У. Н. Союзі, а поратунку в біді і нещастю нема ніякого.

Рівнож складаю подяку братству св. ап. Петра й Павла, від. 102 в Клівленд, Огайо, до котрого мій муж приналежав, як також і урядникам тогож братства, що заопікувалися мною в найбільше критичній хвилі мойого життя.

До всіх Українців звертаюся із зазивом вступати в ряди членів У. Н. Союза та забезпечити на всякий випадок себе й родину. Не повинно тому бракувати Українця, щоби не належав до У. Н. Союза, нашого правдивого одинокого опікуна. Хай він росте тому в найкориснішу організацію і стане сонячним промінням для всіх Українців живучих на американській землі.

Анна Стадник.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку У. Н. Союзови та Головному Урядови У. Н. С. за те, що він старається про добро своїх членів і уділяє їм грошевого підпомогу. Будучи довший час хорим, удався я з просьбою о поміч. Моя просьба не була даремна. Мені уділено запомогу з „Фонду Запомогового" в сумі 75 долярів. Ся запомога була великою поміччю в моїм тяжкім положенню. На закінчення кличу до всіх, що ще не вступили в члени У. Н. Союза, щоби сейчас стали членами сеї організації. Також желаю нашому Батькови У. Н. Союзови, щоби зріс як найскорше в подвійне число членів та щоби його маєток збільшився подвійно.

Микола Антошків
член УНС., від. 56 Гвілінг, В. Ва.

М. Зощенко.

АКТОР

Оце оповідання — правдива подія. Сталася вона в Астрахані. Розказав мені про це актор-аматор.

Ось що він розказував:

Ось ви, громадяни, питаєте мене, чи я був актором? Ну, був. В театрах грав. Черкнувся я об те мистецтво. А воно дурниця. Нічого замітнішого в ньому немае.

Звичайно, коли подумати глибше, то в тому мистецтві багато гарного.

Скажемо, вийдеш на сцену, а публика дивиться. А серед публики — знайомі, свояки зі сторони жінки, громадяни з дому. Глянеш — підморгують з партеру — мовляв, не лякайся, Вася, тримайся гостро. А ти, значить, їм знаки подаєш — мовляв, не тривожтеся, громадяни. Знаємо. Сами з вусами. Так як подумати глибше, то нічого гарного немає в тій професії. Крови більше напсуєш.

Одного разу ставили ми песу „Хто винен?"

Незвичайно сильна песа. Там, значить, в одному акті грабіжники купця грабльять на очах публики. Незвичайно природно виходить. Купець, значить, кричить, ногами відбивається. А його грабльять. Моторошна песа.

Так ми й поставили ту песу.

А перед самою виставою один аматор, що купця грав, випив. І до того його, сірому, горяч так розібрала, що, бачимо — нема ролі купця вивести. І як вийде до рампи, так нароком електричні лямпочки ногою роздавлює.

Режисер Іван Палич каже мені:

— Не доведеться, каже, в другому акті його випускати. Роздушить, сучий син, всі лямпочки. Може, каже, ти замісць нього відіграєш? Публика дурепа — не похопиться.

Я кажу:

— Я, громадяни, не можу, кажу, ід рампі вийти. Не просіть. Я, кажу, лише-що два гарбузи зїв.

А він каже:

— Рятуй, братчику. Хоч на одну дію. Може той артист опісля очуняється. Не зривай, каже, освітньої роботи.

І таки вблагали. Вийшов я ід рампі. І вийшов по ходу песи так в своїй маринарці, в штанах. Лише що бороду чужу приклеїв. І вийшов.

А публика, хоч і дурепа, зразу пізнала мене.

— А, — кажуть — Вася виступив! Не тороплю, мовляв тримайся гостро.

Я кажу:

— Торопіти, громадяни, не доводиться — раз, кажу, критичний момент. Артист, кажу, сильно під мухою і не може ід рампі виходити. Блює.

Почали дію.

Граю я в дії купця. Кричу, значить, ногами від грабіжників відбиваюся. І чую, наче справді хтось з аматорів мені в кишеню лізе.

Застібнув я маринарчину, на бік від артистів. Відбиваюся від них. Просто по пиці валю. Єй-Богу!

— Не підходьте, — кажу — паволочі, чесно прошу.

А ті по ходу песи все насідають і насідають. Вимили у мене гаманець (18 червінців) і до годинника пруться.

Я кричу не своїм голосом:

— Рятуйте, мовляв, громадяни, справді граблять.

А з того повний ефект виходить.

Публика-дурепа в закопилені в долоні плеще. Кричить:

— Намагайся, Вася, намагайся! Відбивайся, любий! Вали їх, гаспидів, по маківках!

Я кричу:

— Не помагає братчики!

І сам періщу просто по рилах.

Бачу — один аматор кровю стікає, а інші, підляки, в тазард увійшли і насідають.

— Братчики, — кричу, — та щож це таке? За щож це приходиться мені страждати?

Тут режісер ізза куліс висувається.

— Молодець, — каже — Вася. Прекрасно, каже, рольку ведеш. Продовжай далі!

Бачу: крики не помагають. Тому, що що не крикнеш — все гладко по ходу песи укладається.

Став я на коліна.

— Братчики! — кажу. — Режісере, кажу, Іване Паличу! Не можу більше! Спускайте заінвісу. Останне, кажу, заощадження справді друть!

Тут деякі театральні сцени — бачать, не по песі слова — ізза куліс виходять. Суфлер, спасибіг, із будки на верх вилазить.

— Мабуть, — каже, — громадяни, справді у купця гаманець свиснули.

Спустили завінсу. Води мені в корячку принесли. Напоїли.

— Братчики! — кажу. — Режісере, кажу, Іване Паличу! Та щож це? — кажу. По ходу, кажу, песи хтось гаманець у мене вийняв.

Ну, зробили трус у аматорів. Лише грошей не знайшли. А порожній гаманець хтось між кулісі кинув.

Гроші так і пропали. Начебто згоріли.

Ви кажете — мистецтво? Знаємо! Грав!

(Переклад з руської мови).

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць грудень 1927 року.

Число відділу	Члени	Відділи з каси	З пушок	З підприємств	Не члени	Разом
5	$ —	$ —	$ 12.00	$ —	$ —	$ 12.00
7	5.00	—	—	—	—	5.00
9	32.00	25.00	—	—	—	57.00
15	8.00	10.00	4.20	—	—	22.20
16	10.75	—	4.60	—	—	15.35
20	7.00	—	—	—	—	7.00
29	—	—	6.91	—	—	6.91
34	—	—	—	10.00	—	10.00
37	16.25	—	—	—	—	16.25
40	—	—	3.00	7.00	—	10.00
43	3.00	—	—	—	—	3.00
46	3.00	—	—	—	3.00	6.00
53	—	10.00	—	—	—	10.00
57	—	25.00	—	—	—	25.00
58	2.00	—	—	—	—	2.00
59	8.50	7.86	5.39	60.80	17.45	100.00
61	2.50	—	3.00	—	—	5.50
62	—	—	—	—	6.00	6.00
63	10.95	—	2.50	—	—	13.45
64	—	—	—	45.00	—	45.00
69	—	—	10.37	—	—	10.37
71	8.00	5.00	—	—	—	13.00
73	12.00	10.00	—	—	—	22.00
81	8.00	—	—	—	—	8.00
86	11.08	—	24.47	—	41.80	77.35
90	—	—	8.00	37.61	—	45.61
91	12.00	—	—	—	—	12.00
92	9.00	—	—	—	—	9.00
95	3.25	—	—	—	—	3.25
98	—	—	—	—	11.75	11.75
99	18.00	—	—	—	—	18.00
100	26.50	—	5.41	21.37	—	53.28
102	6.00	—	—	—	—	6.00
105	2.00	—	3.38	—	—	5.38
116	6.00	—	—	—	—	6.00
123	18.00	—	—	—	—	18.00
130	32.00	—	—	—	—	32.00
132	6.00	—	—	—	—	6.00
137	4.78	—	—	—	5.00	9.78
138	4.00	—	5.65	—	—	9.65
142	—	50.00	—	—	—	50.00
147	23.00	—	8.77	—	—	31.77
148	8.00	—	—	—	—	8.00
151	12.00	—	2.50	—	—	14.50
162	2.50	—	1.66	—	—	4.16
163	7.00	10.00	—	—	—	17.00
168	6.00	—	—	—	—	6.00
171	8.00	—	—	—	—	8.00
182	2.00	—	—	—	—	2.00
187	28.00	—	2.41	—	4.00	34.41
195	8.75	—	—	—	—	8.75
206	98.00	25.00	16.24	—	—	139.24
211	5.50	—	6.46	11.00	—	22.96
217	83.00	—	—	—	—	83.00
220	—	—	3.00	—	—	3.00
230	43.00	—	14.00	—	—	57.00
236	18.00	—	—	—	—	18.00
239	37.00	—	5.22	—	28.35	70.57
245	1.00	—	—	—	—	1.00
253	11.50	—	13.10	—	—	24.60
261	11.00	10.50	—	13.50	—	35.00
266	13.00	—	6.04	—	—	19.04
279	3.00	—	—	—	—	3.00
283	11.50	—	—	—	—	11.50
312	1.00	—	—	—	—	1.00
324	18.00	—	—	—	—	18.00
331	—	—	8.08	—	—	8.08
336	—	—	—	12.50	—	12.50
344	26.00	—	1.66	—	—	27.66
351	8.00	—	—	—	—	8.00
361	146.00	100.00	—	—	—	246.00
362	—	—	3.50	—	8.00	11.50
363	10.50	—	—	—	—	10.50
365	12.00	—	—	—	—	12.00
368	3.25	—	—	—	3.16	6.41
374	13.00	—	—	—	2.50	15,50
381	16.00	—	—	12.00	5.00	33.00
384	38.00	—	—	—	—	38.00
388	41.50	—	—	—	—	41.50
	$1069.56	$ 288.36	$ 191.52	$ 230.78	$ 136.01	$ 1,916.23

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

з підприємств, забав, хрестин, із загальних збірок і від не членів У. Н. С. за місяць грудень 1927 року.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Гром. Юрій Бліхар, секретар від. 62 У. Н. Союза, зібрав на хрестинах в домі гром. Івана Козака від гостей жертву на будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза, яку прислав до головної канцелярії Комітету Сиротинця-Захисту. Жертву зложили слідуючі:

Яців Теодор $1.00
Пастирняк Теодор 1.00
Козак Іван 1.00
Лузовиньска Анастазія 1.00
Бліхар Юрій 1.00
Гарвація Марія 25
Клопошинський Н. 25
Яник М. 25
Беціо Ева 25

Разом $6.00

ОЛИФАНТ, ПА.

Відділ 86 У. Н. Союза прислав жертву від слідуючих:

Торп Франко $2.00
Полянський Іван 1.00
Вельковиц Франко 1.00
Вовняк Іван 1.00
Бергер Е. 1.00
Лебоджевський Вілліям 1.00
Попик Михайло 1.00
Пйолін Волтер 1.00
Грабай Іван 1.0
Вільчевський А. 1.00
Ротоль К. 1.0
Май К. 1.0
Джекуб М. 1.00
Пітуньский П. 1.00
Гут Іван 1.00
Пастерняк М. 1.00
Кеина Анна 1.00
Гузик Иосиф 1.00
Шустакевич М. 1.00
Рук Франко 1.00
Кубаско Іван 1.00
Бразерів Параска 1.00
Петрух Михайло 50
Міна Михайло 50
Дайка Андрій 50
Заяць Михайло 50
Мюка Олександер 50
[illegible] 50
[illegible] 50
[illegible] 50
[illegible] 50
Хавторський Михайло 50
[illegible] 50
[illegible] 50
[illegible] 50
Краєвський Роман 50
[illegible] 50
[illegible] 50

Чеплик Иосиф 50
Душний Михайло 50
Прислопський Іван 50
Грусколавський Франко 50
Марко Андрій 50
Зехрянський Павло 50
Матейко Іван 50
Зиницький Юрко 50
Гудик Іван 50
Гузиляк Андрій 50
Прислопський Теодор 50
Драган Стефан 50
Колар Іван 50
Кашуба Юлія 50
Рук Іван 50
Варга Михайло 50
Земанишин Иосиф 50
Чеплик Андрій 50
Ковтко Пелагія 50
Хома Анна 30
Пічіокі Иосиф 25
Ільницький Стефан 25
Ковтко Марія 25
Оравик Левко 25

Разом $41.80

ШЕНАНДОА, ПА.

Гром. Іван Чорний, секретар від. 98 У. Н. Союза, прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку зібрав гром. Иосиф Валентакевич на хрестинах в домі гром. Івана Зембн від присутних гостей, разом ... $11.75

ТЕЙЛОР, ПА.

Гром. Іван Чупрун, секретар від. 187 У. Н. Союза, прислав жертви на Сиротинець-Захист У. Н. С. від слідуючих:

Терпливець Теодор $1.00
Рожила Теодор 1.00
Лісовська Анастазія 1.00
Гриців Петро 1.00

Разом $4.00

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Гром. Михайло Савчак, член від. 336 У. Н. Союза, прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку зібрали гром. Михайло Матішин і Михайло Савчак при забаві в домі гром. Еви Сільчак. Жертви зложили:

Матішин Михайло $1.00
Савчак Михайло 1.00
Ломуш С. 1.00
Шур Марія 1.00
Шур Т. 1.00
Мовчко І. 1.00

Крих А. 1.00
Сільчак Иосиф 1.00
Сільчак Анна 1.00
Зарічний Н. 1.00
Федорчук Ф. 50
Даруш Марія 50
Васлюк Катерина 50
Добуш Параська 25
Бочуляк Л. 25
Дрібні жертви 50

Разом $12.50

БРІСТОЛ, ПА.

Гр. Микола Васюрка, секретар від. 362 У. Н. Союза, прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза від слідуючих:

Павлисць Теодор $1.00
Фірц Михайло 1.00
Розат Іван 1.00
Вадарський Юліян 1.00
Крушинський Григорій 1.00
Білецький Григорій 1.00
Козаровський Мартин 1.00
Комінко Ілько 50
Марковський Олександер 50

Разом $8.00

ДЕНБУРИ, КОНН.

Гром. Михайло Лукашкевич, секретар від. 381 У. Н. С., прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку зложив:

Оліяр Роман $5.00

Разом $5.00

САВТПОРТ, КОНН.

Гром. Юрій Гоголь прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза. Жертви придбано як слідує:

Гоголь Юрій зібрав до пушки дрібні жертви $3.25
Гоголь Ів. зібрав до пушки жертви в Бріджпорт, Конн., на балю 1.20
Клубчак Павло жертвував від себе 1.00

Разом $5.45

ФРЕКВІЛ, ПА.

Трепич Трофим присл. від себе $1.00

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Зазуляк Михайло прислав жертву від себе $1.00

ОЗОН ПАРК, Н. Й.

Гром. Костів Микола, член від. 200 У. Н. Союза, з нагоди 25-літнього ювилею гром. С. Ядловського прислав жертву від себе на Сиротинець-Захист У. Н. Союза $1.00

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

Впр. о. Л. Левицький, член від. 102 У. Н. Союза, з нагоди 25-літного ювилею гром. С. Ядловського прислав жертву від себе на Сиротинець-Захист У. Н. Союза $25.00

ДІТРОЙТ, МИШ.

Гром. Михальчук Теодор, головний радний У. Н. Союза, прислав за ужиття пушок Комітету при тег дей ..$9.13

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Гром. Волок Михайло прислав від себе жертву $1.12

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Гром. Григорій Безушко, секретар відділу 46 У. Н. Союза, прислав жертви на Сиротинець-Захист У. Н. С. від слідуючих:

Стельмах Дмитро $1.00
Присяжнюк Марія 1.00
Собенко Іван 1.00

Разом $3.00

БРІДЖПОРТ, КОНН.

Гром. Volод. Венгринович, предсідатель від. 59 У. Н. Союза, прислав жертви на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, придбані членами відділу при ріжних нагодах.

Гром. Микола Никорчук збирав від приватних родин на листу і до пушки. Зложили слідуючі:

Зарічний М. $1.00
Зелик О. 1.00
Варій Н. 1.00
Никорчук Микола 1.00
Букач П. 1.00
Велигорський Н. 50
Кобильняк Й. 50
Пилипюк Г. 50
Юхник П. 50
Івашишин С. 50
Щербай Й. 50
Чайковський Й. 30
Дмитращук Б. 25
Немас М. 25
Велиток Я. 25
Чапля М. 25
Гушовський І. 25
Дрібні жертви зложили до пушки 3.30

Разом $12.35

В домі гром. Варвари і Федя Гливи відбулася забава з нагоди 41-літних уродин гром. Варвари Глива. Гром. В. Венгринович, зложивши желання ювилятці, згадав про Сиротинець-Захист У. Н. Союза і попросив присутних о жертви. Зложили:

Глива Варвара $1.00
Глива Федь 1.00
Венгринович Володимир 1.00
Кушляк К. 1.00
Гордзіца Ф. 1.00
Кузів Василь (стар.) 50
Глива І. 50
Сливінський П. 50
Мандрона М. 50
Підлуський М. 50
Венгрин М. 50
Велиток Яків 40

Разом $8.40

Гром. Галькевич Михайло зібрав до пушки дрібні жертви ... 2.04

Разом прислано $22.74

ВІЛКС БАРРЕ, ПА.

Гром. Петро Герман, касієр спільного комітету відділів 48, 99, 223 і 278 У. Н. Союза, прислав жертву, придбану висше згаданими відділами, як дохід з балів і инших підприємств, про що згадано в „Свободі" $200.00

МІЛВОКІ, ВІС.

Гром. Л. Борис, секретар від. 103 У. Н. Союза, прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, дохід з представлення, яке відбулося заходами від. 47 і 103 У. Н. Союза, дня 11. грудня 1927 р., про що було згадано у „Свободі", разом $52.00

ВЕСТ ІСТОН, ПА.

Гром. Микола Піцуфалий, секретар від. 137 У. Н. Союза, прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку зложило Бр. св. Арх. Михаїла, відділ 186 „Соединенія", організації Угро-Руських Братств $5.00

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Гром. Володимир Сегінь, секретар від. 239 У. Н. Союза, прислав жертви, збирані членами в пушки і на листи.

Гром. Іван Хмелик зібрав на листу від слідуючих:

Плетеницький Семен $1.00
Кобилецький Василь 1.00 $2.00

Гром. Н. Наконечний зібрав до пушки 67

Гром. Іван Крамар зібрав на листу від слідуючих:

Вівчар Микола $1.00
Турчин Дмитро 1.00
Нелсон Чараз 25
Вайтковський Иосиф 25
Боверс Герберт 10 2.60

Гром. Вол. Сегінь зібрав на листу від слідуючих:

Дубик Василь $1.00
Попович Сильвестер 1.00
Йонгблод Парри 1.00
Сіте Еміль 50
Бойлан Л. Іван 50
Феник Петро 50
Михальчик Анна 50 5.00

Гром. Микола Крисько збирав на листу в Кемден, Н. Дж., а крім цего занявся пушками при помочи других. На листу зібрав від слідуючих:

Халай Стефан $2.00
о. Бартіш Евген 1.00
Озусек Семен 1.00
Грушовець Ілько 1.00
Прейс Едвард 1.00
Білецький Чеслав 1.00
Мур Вм. Г. 1.00
Лазар Онуфрій 1.00
Дуранович Іван 1.00
Гик Теодор 1.00
Сеник Іван 1.00
Цебульський Лев 50
Куца Марія 50
Кошарецька Катерина 50
Явний Михайло 50
Завойський Михайло 50
Василькович Марко 50
Плескан Петро 50
Долинський Антін 50
Жуковський Михайло 50
Чубик Ілько 50
Сирковський Лев 50
Кравчук Дмитро 50
Біла Катерина 25
Кухарчик Петро 25
Самолок Олександер 25 18.75

Гром. Онуфрій Лазар зібрав до пушки 58

Гром. Дмитро Кравчук зібрав до пушки 37

В укр. гр. кат. церкві св. Михаїла в Кемден, Н. Дж., зібрано до пушки 3.60

Разом $33.57

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Гром. Іван Пригода, секретар від. 368 У. Н. Союза, прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку зібрали до пушки гром. Й. Герман і Я. Ткач від гостей при забаві на хрестинах в домі гром. Максима Корчинського $3.16

БОСТОН, МАСС.

Гром. Антін Гарматюк, секретар від. 374 У. Н. Союза, прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза від слідуючих:

Пантелюк Василь, член від. 238 У. Н. Союза $1.00
Гиба Іван 50
Майброда Анна 50
Юзьків Дмитро, член відділу 238 У. Н. Союза 50

Разом $2.50

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Гром. Калина Лисюк прислав від себе жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза $5.00

БАЛТІМОР, МД.

Гром. Анна Хімяк, секретарка відділу 290 У. Н. Союза і секретарка спільного комітету відділів: 55, 81 і 290 У. Н. Союза, прислала жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, часть доходу зі спільного балю, про що згадано в Свободі $100.00

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ.

Члени У. Н. Союза зложили жертв у грудни 1927 р.	$1,069.56
Відділи У. Н. Союза жертвували зі своїх кас у грудни	288.36
Дрібні жертви, зібрані пушками зах. членів У. Н. С.	191.52
Дохід з підприємств, уряджених поодинокими відділами У. Н. Союза	230.78
Жертви від не членів У. Н. С., прислані відділами У. Н. Союза	136.01
Жертви з підприємств, улаштованих спільно відділами У. Н. Союза	352.00
Прислано жертв з нагоди ювилею гр. С. Ядловського	26.00
Жертви поза відділами і членами У. Н. Союза	22.70
У грудни 1927 року вплинуло жертв на суму	$ 2,316.93
По конець листопада 1927 р. проголошено жертв	32,290.78
По конець грудня 1927 р. загальна сума жертв є	$34,707.71

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

ЗАЛІЗНИЙ ПРОМИСЛ ТОМУ 4,000 ЛІТ.

Історія ще не відгадала тайни богато технічних здобутків старинних часів. Не знати, як тодішні народи своїми примітивними помічними засобами творили технічні твори такі тревалі, що їх подивлятиме ще богато поколінь після нас, тимбільше, що богато дечого з того, що створила нинішня техніка, піде в забуття, коли скорше не пропаде світ, як то пророкують деякі песимісти, щоби налякати людство. Високий степень осягла була прим. техніка обрібки заліза у старинній Індії, де — по деяким джерелам — вже в 2500-ім році, а зовсім певно у 1500-ім році перед Хр. істнувала залізна індустрія. В середущій Індії найдено богато ровів і заглубин, останки будівель, що служать доказом високого процвітання того промислу. Найдено там ковані предмети таких розмірів, що нині мусимо чудуватися їм. У нинішніх індійських залізних гутах не могли би їх зробити. І в Америці згл. Европі могли би таке залізо виробити лише найбільші фабрики. Недалеко міста Дельгі є найбільший останок староіндійського металевого промислу, т. зв. Кутубів стовп, із хемічно готового чистого заліза. Важить він 15.000 кг., а високий на 7 метрів. Можливо, що стовп викуто з богато куснів, але ніде не видно місця, де він злучений. З одного напису виходить, що той стовп побудовано в IX. столітті перед Хр. Цікаве, що стовп той не може заржавіти. Спочатку фаховці приписували це „чудо" ріжним причинам, аж вкінці аналізами доказано, що він не ржавіє завдяки чистоті заліза. Отже з того виходить, що в тих часах знали виробляти хемічно чисте залізо. Нині вміють це робити лише при помочі електрики. Таке залізо найдено і деінде, прим. в Осебергу на однім кораблі старинних вікінгів. На тім кораблі деревляні части були споєні залізними цвяхами, які до нині не заржавіли. В Індії крім кутого знали і лите залізо ще тому 3,000 літ. Гроби з часів около 1.400-го року перед Хр. були повні зброї й інших предметів із литого заліза. Єгипетський король Тутмес III. з воєн у Мезопотанії і Вавилонії приніс у батьківщину богато залізних копій і ін. зброї. З документів виходить, що Індія в тих часах вивозила залізо в інші краї.

ГОЛОВА ЦУКРУ ОЗНАЧАЄ ЗАРУЧИНИ.

Щоби здобути собі ласку в дівчини, мадярський парубок мусить що вечера стукати до її дверей. Дівчина довгий час не звертає на це уваги. Аж вкінці, як її залицяння сподобається, отвирає двері і загортається у плащ парубка. Рано парубок приносить велику голову цукру, яку дає нареченій, як у инших народів дають заручинову обручку. Дівчина кладе цю голову цукру на видному місці у вікні, щоби ціле село могло відразу довідатися, що вона заручена. Це рівночасно осторога для инших парубків, щоби не трудилися даремно. Перед шлюбом суджений заїздить перед хату своєї судженої, Будуча теща жде його в порові і дає йому скриню з виправою. Виправу на Мадярщині молодий забирає ще перед шлюбом. Перед самим шлюбом обмінюються обручками і шлюбними дарунками. Дарунки молодого, то пятьдесять дукатів, для молодої три барвні гафтовані хустки. В день шлюбу молода танцює в короні національних барв із усіми, що приносять їй шлюбні дарунки: гуси, качки, кури і т. д. і кождому позволяє поцілувати себе. Потім усі пють і їдять бодай три дні. Мадяри люблять зїсти, тому на весіллях минається і 150 кг. мяса, богато дробу і, самособою, дуже богато вина.

ЗАСИПАНЕ ПІСКАМИ МІСТО.

В літі 1927 року французьке товариство досліджування Манджурії вислало до Монголії експедицію. Недавно ця наукова експедиція прислала справоздання з дотеперішних вислідів із розкопок засипаного міста, що лежить на правім березі ріки Гаймар. Розкопано лише найцікавіщі руїни, бо навіяні піски утруднюють роботу. Місто побудоване у формі правильного чотирокутника, якого боки довгі на 475 метрів. Вулиці міста вузькі, густо забудовані. В північній і південній части міських валів були вїздові брами, укріплені так, що неприятель не міг ударити безпосередно на брамі, лише з боку, але був наражений на стріли з башт, розміщених на валах. Усіх башт було около 60. В середині міста був висипаний штучно горбок. Догадуються, що на горбку була висока вежа для сторожі, відки слідкували, чи іде торговельна каравана або неприятельські війська.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінг відбудеться в гали церковній, 29. січня в 1-ій годині пополудни. Проситься усіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. — Стах Марченко, пр.; И. [illegible], секр.

МАЙНЕРСВИЛ, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 78, повідомляє, що річний мітінг відбувся [illegible] січня, на котрім вибрано уряд на 1928 рік як слідує: Іван Бомбчак, предс.; П. Юшко, заст.; Іван Палех, секр.; Ст. Масловський, заст.; Антін Боньчак, кас.; Іван Торньчак, заст.; М. Шайник і Ф. Коваль, контр. комісія; Іван Бівас і Іван Якубовський, доз. хорих; Антін аВнінчик і Іван Якубовський, до фан; А. Ванінчик, дверник. — Іван Боньчак, предс.; Антін Боньчак, кас.; Іван Пелех, секр.

ГЕЙЗЛЕТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінгу, дня 22. січня вибрали слідуючі урядники: О. Шараварко, предс.; Никола [illegible], заст.; [illegible] касієр; О. Костюк, секр. [illegible] Процько, секр. рек.; Михайло Поливка, Фред Драпь і Н. Вітишин, контрольори. Григ. Петрівський, Вас. Шахтанчик і Василь Мадай, надз. хорих. Мітінги будуть відбуватися в 1-шу неділю по 15-ім; в церковній гали, 74 N. Laurel St. — О. Шараварко, пр.; М. Процько, кас.; О. Костюк, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ